

תוכן

iii	הקדמה
-----	-------

פרק ראשון

1	שנות ילדותו
3	גזע קודש מחצבתו
4	ברית-מילה בחברת "צדיק נסתר"
6	וייקרא שמו בישראל
6	כינוי שם משפחתו
8	חלישות גופו
9	מאמר "בר-מצוה"

פרק שני

11	מראהו וכשרונותיו
12	מראהו הטוב
12	תואר פניו כפני אביו
13	מוח חריף וזכרון מצויין
14	מדות תרומיות
15	הנהגתו בהרחבה
15	יודע נגן
17	אומן בידיו

פרק שלישי

19	הדרכתו ורבותיו
20	רבינו הזקן בעצמו לומד עם בנו
24	מורו הגאון החסיד ר' אלי' ראובן

24.....	לימודו בצוותא עם אדמו"ר ה"צמח צדק"
25.....	שקדן נפלא
27.....	בקי בכולא תלמודא
27.....	רבינו הזקן מלמדו טעמי הקריאה
28.....	יודע סיפורים ובעל שמועה
30.....	לימודו שפות מפי הרה"ח ר' משה מייזליש

פרק רביעי

31.....	חוזר וכותב דרושי אביו
32.....	רבי משה בין ה"כותבים" הקבועים
35.....	מעלות מיוחדות בהנחותיו
38.....	חוזר הדרושים כאמירתם
40.....	כתבי החסידות של הר"מ
43.....	קניית הכתבים ע"י רבותינו נשיאינו
47.....	הנחות רבי משה שבאו בדפוס
48.....	"הנחות" הר"מ ב"תו"א" ו"לקוטי תורה"
48.....	הנחות הר"מ בתוך ספרי אדמו"ר ה"צמח צדק"
49.....	חידושי תורה מאת הר"מ בעצמו
50.....	רשימת כל ה"מאמרים" שכתב הר"מ

פרק חמישי

51.....	נישואיו
52.....	חתונתו בשנת תקנ"ח
52.....	צור מחצבתה של הרבנית מרת שפרה
54.....	עוד על יחוס הרבנית שפרה

פרק ששי

57.....	עסקנות הכלל
58.....	מתקבל ב"חברא קדישא"
59.....	מבקש לפעול למען שחרור אביו
60.....	מצטרף אל אביו בעת מאסרו השני
62.....	משתדל בפטרבורג לטובת הכלל
64.....	חתום כ"ערב קבלן" יחד עם אביו

פרק שביעי

67.....	רב ומורה צדק
68.....	רבנותו בעיר אולע
68.....	עיירה של חסידות
70.....	ביקורי רבינו הזקן באולע
71.....	גאונים חסידים ברבנות אולע
72.....	תואר "מוהר"מ"
73.....	התכתבות עם אדמו"ר ה"צמח צדק"
74.....	תשובת אדמו"ר ה"צמח צדק" אל רבי משה

פרק שמיני

79.....	חתום בהקדמת ה"תניא"
80.....	לשון ההקדמה
82.....	שינויים בנוסח החתימות
87.....	הקדמת ה"שולחן ערוך"

פרק תשיעי

89.....	פטירת אביו רבינו הזקן
90.....	תקופת מלחמת נפוליאון
91.....	בני רבינו הזקן לא נוכחו בעת הפטירה
94.....	רבי משה פועל בקווי האויב
95.....	המשפחה חוששת לגורלו
96.....	אדמו"ר האמצעי מתיישב בליובאוויטש
97.....	שיקום ההריסות
98.....	איגרת הרבנית שטערנא אמו של ר' משה

פרק עשירי

101.....	קפידת הצדיק רבי שלמה מקארלין
102.....	בקשת צדיקי וואלין
103.....	מענתו של רבינו הזקן: בה' אבטח
104.....	חששו של כ"ק אדמו"ר האמצעי
105.....	הנער משה'לי בין ההרים הגבוהים

- 110.....הצדיק מורה בידו לעבר רבי משה
111.....הרה"צ רבי ברוך ממעזיבוז

פרק אחד עשר

- 113..... וויכוחים
114..... הויכוח ראשון
119..... הויכוח השני
120..... השתדלות אצל שרי המלוכה
121..... הנצחון בויכוח
121..... קנאות לתורת ה'

פרק שנים עשר

- 123..... המאסר והבריחה
124..... הצלתו בעמל רב
124..... המאסר והבריחה מחוטפיו
126..... בריחה בכוח שקיבל מאביו

פרק שלשה עשר

- 129..... גלותו ונדודיו
130..... גלות לערי אוקראינה
131..... רבי משה מסתיר את זהותו
132..... פגישה עם הרה"צ מטשערנאביל
132..... דרוש בענין רגלי המרכבה
133..... גילה זהותו לפני פטירתו
133..... הרב שנוכח בפטירתו
135..... עדות הישיש מדוברומיסל
137..... בגדיו ומאכלו בגלות
137..... צדקתו לעניים
138..... נסיעותיו בעיירות
138..... החסידים ידעו את זהותו
138..... עלייה לתורה לפני הסתלקותו
138..... מאכלו בשבת ויו"ט
139..... סבר פנים יפות

140.....	טרם הסתלקותו
140.....	סדר תפילותיו
140.....	צוואתו
140.....	ביקור אצל כ"ק אדמו"ר מהר"ש
141.....	עוד מאורעות בגלותו
143.....	כתבי רבי משה לאחרי פטירתו
144.....	פגישתו עם הרה"ק מטשערקאס
145.....	פגישה עם הגאון מביאליסטוק
145.....	כותב חידושי תורה
147.....	פגישה עם הצדיקים לבית טשערנאביל
148.....	בדרכי התשובה

פרק ארבעה עשר

151.....	פטירתו
152.....	שנת פטירתו
152.....	מקום פטירתו וקבורתו
153.....	נוסח המצבה

פרק חמשה עשר

155.....	משפחתו וצאצאיו
156.....	עלייתם לארץ ישראל
157.....	בנותיו ונכדיו
158.....	גדולים ואנשי שם
164.....	עוד על צאצאי רבי משה
164.....	פטירת הרבנית שפרה, אשת ר' משה
165.....	סיפור תגלית המצבות

פרק ששה עשר

167.....	אמרות קודש
168.....	"ברם זכור אותנו האיש לטוב"
169.....	פירוש חסידים על "ה' אחד"
169.....	החילוק בין "משכיל" ל"עובד"

170.....	עלייה להורים על ידי לימוד הבנים
171.....	חכמה ושמחה, מצוות דאורייתא
172.....	הוראות ה"בעל שם טוב" אודות רבינו הזקן
173.....	פירוש על "מאימתי קורין"
174.....	פרנסת בני ישראל מעבודת האדמה
175.....	אין להדר במצות התלויות באכילה

הוספה א

רשימת הנחות רבי משה נ"ע

180.....	אקדמות מילין - מאת העורך
182.....	סקירה כללית אודות ההנחות
182.....	הנחות מדרושי אדמו"ר הזקן
183.....	חתונת רבי משה בחנוכה תקנ"ח
184.....	הנחות אדמו"ר האמצעי מדרושי תקנ"ח - תקס"א
186.....	כרכי הכתבי-יד בגוכי"ק רבי משה
188.....	הנחות רבי משה מדרושי תקס"ב ותקס"ג
194.....	תקס"ד
194.....	הנחות רבי משה מדרושי תקס"ה-תקס"ו
198.....	הנחות רבי משה מדרושי התפילה: תקס"ו-תקס"ז
198.....	הנחות רבי משה מדרושי תקס"ז-תקס"ח
201.....	רשימת ההנחות של רבי משה
201.....	תקס"ב
206.....	תקס"ג
217.....	תקס"ד
217.....	תקס"ה
234.....	תקס"ו
244.....	תקס"ז
256.....	תקס"ח
263.....	רשימת הנחות רבי משה בתורה אור ולקו"ת
263.....	הנחות רבי משה מתקס"ב, שנדפסו בתו"א ולקו"ת
263.....	הנחות רבי משה מתקס"ג שנדפסו בתו"א ולקו"ת
264.....	הנחות רבי משה מתקס"ה שנדפסו בתו"א ולקו"ת

הנחות ר' משה בן אדה"ז מתקס"ו שנדפסו בלקו"ת 266.....
הנחת ר' משה בן אדה"ז מתקס"ז שנדפס בלקו"ת 266.....
הנחת ר' משה בן אדה"ז מתקס"ח שנדפס בלקו"ת 266.....

סיכום כללי 267.....

מספר ה"הנחות" של רבי משה 267.....
"הנחות" רבי משה שנדפסו ב"תורה אור" ו"לקו"ת" 267.....

הוספה ב

סיפורי ותולדות הצדיקים - גדרם בהלכה 269.....

סיפורי צדיקים הם בגדר "תורה" ממש 270.....
סיפור האדמו"ר מרוז'ין והחסיד מוהרי"א מהאמיל 270.....
סיפורי צדיקים קודמים לחידושי תורה 271.....
גדולה שימושה יותר מלימודה 271.....
יוקר של סיפורי החסידים 272.....
"מופתים" פועלים רוממות בנפש 272.....
עוד מקורות במעלת סיפורי צדיקים 273.....
דברי הגאון ה"אחיעזר" על תולדות הצדיקים 273.....
דבר גדול, מעשה מרכבה 274.....
קדימת לימוד הלכות וסיפורי צדיקים 275.....
חילוק יושבי אוהל ובעלי עסק 277.....
מצות "תלמוד תורה" - בספרי יראה וחסידות 277.....
בזמן הזה גם ספרי הראשונים ואחרונים 278.....
ספרי יראה שנכתבו ב"רוח הקודש" 278.....
חיוב "ברכת התורה" על סיפורי הצדיקים 279.....
חילוקי גדרים במצות "תלמוד תורה" 279.....
חיוב ברכת התורה ב"סיפורי הצדיקים" 280.....
דעת פוסקים אחרים 281.....
סיכום כללי 281.....

הוספה ג

ספרי הגאון החסיד הר"ר שניאור זלמן שניאורסון - נכד רבי משה 283.....

הוספה ד

ספרי תולדות על רבינו הזקן - רשימה חלקית של ספרים נדירים . . . . . 293.

.

מפתח שמות האנשים . . . . . 300.

מפתח שמות המקומות . . . . . 303.

מפתח תמונות וצילומים המופיעים בספר

2.....	תמונת כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ נ"ע
6.....	ציור אילוסטרציה - ברית מילה
7.....	צילום מסמך עם חתימת אדמו"ר האמצעי, מהרי"ל ועוד
16.....	צילום "שטר תנאים" בו מופיע רבי משה
18.....	צילום גוכי"ק של רבי משה
21.....	סידור עם דא"ח, דפוס ראשון
26.....	תמונת כ"ק אדמו"ר ה"צמח צדק"
34.....	צילום גוכי"ק אדמו"ר הצ"צ
42.....	צילום מתוך תכריך כתב-יד השייך לרבי משה
45.....	תמונת כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב נ"ע
55.....	שער ספר "אוהלי יוסף"
59.....	ציור אילוסטרציה - מאסר אדמו"ר הזקן
66.....	ציור "מנורת החסידות" בגוכי"ק אדמו"ר מוהריי"צ נ"ע
69.....	מפת "אולע" ועוד עיירות בפלך וויטבסק
71.....	ציור של חיילים כובשים את עיר "אולע"
78.....	צילום שערים נדירים של שו"ת ה"צמח צדק"
81.....	צילום הסכמת התניא, דפוס שקלאב תקע"ד
83.....	צילום הסכמת התניא, דפוס שקלאב אחר תקע"ד
85.....	צילום שער תניא - בלתי מתועד
88.....	צילום הקדמת שו"ע אדמו"ר הזקן, דפוס ראשון
91.....	צילום של גדוד מחיל נפוליאון מתעללים ביהודי
99.....	מכתב הרבנית שטערנא, אמו של רבי משה
100.....	מכתב הרה"ח ר' משה מייזליש אודות ריגולו
109.....	ציור "תהלים" ליד מיטת החולה
127.....	צילום "רשימת היומן" בגוכי"ק רבינו
146.....	ציור "לימוד התורה בבית המדרש"
149.....	ציור "התבוננות ותפילה בדרך חב"ד"
159.....	ספר עם כיתוב מנכדו של רבי משה
163.....	תמונת נכדו של רבי משה
182.....	צילום גוכי"ק אדמו"ר הצ"צ

185.....	צילום כי"ק מהרי"ל אחיו של אדמו"ר הזקן
187-200.....	צילום כתבי יד קודש השייכים לרבי משה
203.....	צילום שער תכריך "כתב-יד" של דרושי חסידות
209.....	צילום מאמר מתוך ספר "תורה אור" דפוס ראשון
231.....	צילום שער תכריך "כתב-יד" של דרושי חסידות
241.....	צילום כי"ק הרה"ק ר' אהרן מסטראשעלי
253.....	צילום שער ספר אודות "החתונה הגדולה בזלאבין"
255.....	בית כנסת בעיר זלאבין
265.....	צילום השער של "תורה אור" דפוס ראשון
284-292.....	צילומים מתוך ספרי הרב שניאור זלמן נכד רבי משה
294.....	צילום שער ספר "שבחי הרב"
295.....	צילום שער ספר "תולדות עמודי החב"ד"
296.....	צילום שער ספר "הרב מלאדי ומפלגת חב"ד"
297.....	צילום הקדמת הרב שמריהו שניאורסאן לספר "הרב מלאדי"
298.....	צילום שער ספר "משנת יואל" - תולדות רבינו
298.....	צילום שער ספר "תולדות משפחת הרב מלאדי"
299.....	צילום שערי קונטרסים "הרב שניאור זלמן", "בעל התניא"

